

Les commerçants de la place POGGE

TR

Rue Rubens

Cephelerin dibinde uzanan uzun kaldırım taşları. Gökyüzüne kollarını uzatan büyük, yalnız bir çınar ağacı. Eski deponun önünden geçen tramvayın sessizce kaymasını göz ucuyla izleyen yayalar. Başka yerlere uçmak için keskin bir bıçak gibi keskinleşen kaldırım. Zaman zaman bir siren veya bir çığlık ile şaşkırtan küçük bir insan dalgasının yoksul fısıltısı. Hayali güneşlerin peşinden koşan çocuklar. Dar bir kaldırımda kaybolmadan önce elin sıkıca tuttuğu ağır alışveriş çantaları. Burası Schaerbeek'teki Pogge Meydanı. Brüksel. Pogge bir başkent, bir mahallenin sıkışık merkeziyse, buradaki esnaflar da sabırlı rehberleridir. Sadece kelimelerle değil, yüzleri de açık bir el gibi konuşacak. Şimdi size bu cömert ve kırılğan dünyayı anlatacağız.

Pogge, ortasında bir çınar ağacı bulunan bir tür kavşaktı. Arabalar ve tramvaylar etrafında dönüyordu. 80'li yıllardı. Her saatte her zaman hareketliydi.

Ticaret için kalabalık. Kafeler için kalabalık. Bachkine'nin çetesi ve kütüphaneye giden mahallenin diğer gençleri.

Rachid, bölge sakini

2000 yılında bu yer korkunçtu. Her yerde uyuşturucu vardı. Yaşlılar şöyle derdi: "Ah hanımefendi, bilseydiniz, 70'ler ve 80'lerde burası ne kadar güzeldi. Burası bir buluşma yeri idi." Bugün ise ikisinin arasında bir yerde. Hala iyileştirilmesi gereken şeyler var.

Pinar, meyve ve sebzeler

Pogge Meydanı'nda insanların bir araya geldiğini görmüyoruz. Meydanda samimiyet yok. Dükkanlara girmek gerekiyor. Samimiyet, kolayca erişilen bir yerde değil. Bulmak için içerilerde aramak gerekiyor.

Burası gri bir meydan. Buraya iki yıl önce taşındım ve henüz yeni yeni dükkanlara gitmeye alıştım. Önceden, meydanın kendisi yüzünden bunu yapmıyordum. Önceden, tramvaydan inip eve gidiyordum. Yavaş yavaş insanlarla tanışıyorsunuz. Karşılaşıyorsunuz. Selamlaşıyorsunuz. Böylece alışkanlıklar oluşuyor. Bu, esnaflar sayesinde oluyor.

Lana, mahalle sakini

Belçikalılar buraya ilk geldiklerinde hep biraz çekingen davranırlar. Fakat Fransızca'yı iyi konuştuğumuzu ve açık görüşlü olduğumuzu gördüklerinde rahatlarlar. Dürüst olmak gerekirse, bizim biraz geri kalmış insanlar olduğumuzu düşünüyorlar. Hepimizin önyargıları var. Benim de var. Bugün, giderek daha fazla Belçikalı düzenli müşterim var. Çocuklarını banka kartlarıyla ve her şeyle birlikte bana gönderiyorlar. Oysa başlangıçta böyle değildi. Adım adım ilerlemek gerekiyor: bir kez deneyeceğiz. Beğenmeyeceğiz. Bir daha gitmeyeceğiz. Beğeneceğiz. Tekrar gideceğiz. Önemli olan denemek. Denemeyen, kazanamaz. Mahallede, sarışın ve mavi gözlü birini gördüklerinde ona ters ters bakan insanlar da var. "Kendinize gelin!" Böyle ilerleyemeyiz.

Pinar

Les commerçants de la place POGGE

TR

Rue Rubens

Handan bütün gün tezgahının arkasında tek başına duruyor.

Saat 20:30'dan sonra burada korkmaya başlıyorum. Mesela bir akşam, görünüşünden pek iyi bir durumda olmadığı belli olan bir adam, buraya sanki evine girer gibi girdi. Beni görmeden tezgahımın önünden geçti. [hareketini taklit ediyor: başını yukarı kaldırıp önüne bakıyor] Buzdolabını açıp bir içecek aldı. Onu şaşkınlıkla izledim. Yine beni görmeden önümden geçip sessizce dışarı çıktı. Kendi kendime "Bir Fanta için ne yapacaksın?!" dedim.

Eskiden böyle değildi. O günden beri saat 20:00'de kapatıyorum.

Handan, snackbar

İnsanlar beni tanıdığı için sorun yaşamıyorum.

Bazıları beni kız kardeşi gibi görüyor. Bazıları ise annesi gibi. Her zaman bize güvenebilirler. Bu yüzden korkmuyorum. Sokakta biri bana sataşırsa, her zaman müdahale edecek biri çıkar. Ancak mahalleye yeni gelenler, yeni taşınan insanlar, kendilerini rahat hissetmiyorlar.

Pınar

Pogge'un gündüzleri canlı bir mahalle olması bizim sayemizde.

Biz burada olmasaydık, burada gündüzleri bile gece olurdu.

Pınar

Tonton

İnsanların kendilerini iyi karşılanmış hissetmelerini istiyorum.

Birisi bir gece dükkanına girdiğinde, ona sanki bir şey çalacakmış gibi bakıyorlar.

Ben bir kameraya ya da aynaya bakmıyorum. İnsanlara bakıyorum.

Müzik çalıyorum ve insanlar bundan hoşlanıyor. İnsanlar müziği "shazam" lıyor. Bir disko topu var. Sonra sohbet ediyoruz. İnsanlar buraya geliyorlar çünkü rahatça konuşabileceğimizi biliyorlar.

Ayrıca TikTok kanalımdan Wasabi meydan okuması yapıyorum. On binlerce izlenme sayım var. İnsanlar beni tanıyor, bazen kim olduğumu, nerede olduğumu bilmeden. Gençler okulda arkadaşlarına "Seni Tonton'da gördüm" (tiktok kanalında) diyorlar. Ve bazen ebeveynleri onlara "Tonton hemen burada bulunan dükkanındaki adam, Pogge meydanındaki" diyorlar. Gençler İnanamıyorlar!

Tonton, gece dükkanı

Les commerçants de la place POGGE

TR

Ladbrokes

Adam mağazada bir ileri bir geri dolaşıyor. Belli ki burayı iyi tanıyor. Makineden jetonları çıkarırken yüksek sesle konuşuyor.

- Burada her şeye bahis oynanır. Hatta tuvalete ilk giden adama bile.
- Peki kazanıyor musunuz?
- Bu konuda her zaman!

Birkaç dakika sonra, bastonlu yaşlı bir adam da içeri giriyor.
- İşte geldi, her zaman ilk giden odur!

Yaşlı adam gülümsüyor, diğerlerinin şefkatli kıkırdamalarıyla cesaretleniyor ve tabii onlar bunu önlerindeki nefes nefese kalmış sessiz köpekleri ve atları gözlerinden ayırmadan yapıyorlar. Dev ekranlardan, sabit yüzlere arka arkaya şimşekler çakıyor. En arkadaki dükkan çalışanı, bu öğleden sonra balosuna yazarkasanın sesiyle ritim veriyor.

Burası bir aile gibi. Hepimiz birbirimizi tanıyoruz.

Vatan

Salonun en arkasında oturan yaşlı adamı görüyor musun. [Sessizce kahvesini yudumlayan bir adamı işaret ediyor. Sonra yanımda duran, buraya sık sık gelen Ali'yi şahit tutuyor.] Biz çocukken, o bizim spor koçumuzdu. Doğru yürümeyi öğrenmemize yardım ederdi.

Gençken çok fazla aptallık yapmamak önemlidir. Bugün, onun hala geldiği son mekan burası. Her gün. Onun gibi insanlar için buradayız.

Murat, Vatan kahvehanesi

Les commerçants de la place POGGE

TR

Pala Shop

*İnsanları yüzüstü bırakmıyoruz.
Birinin ödeme yapmakta zorlandığını görürsen, ona "Sorun değil" dersin.
Zor durumda olan insanları görürsün.*

Tonton

*Doğru. İnsanları tanıyoruz. Kime yardım etmemiz gerektiğini, kime yardım etmememiz gerektiğini biliyoruz.
Karim, Pala-shop*

*İnsanları rahatlatmak için sorularımızı ince şekilde soruyoruz.
Bazıları itiraflarda bulunur, bazıları bulunmaz. Bazıları direnir, izlendiğini zanneder ve bir daha geri gelmez.
Bazıları ise "Haklısınız. Bir sorun var" der.*

Souad, eczane

Kitapçı

Burası küçük bir yer ama insanlara : "Hayır, hayır, hayır!" demek yerine, onları kabul etmek ve onlara yardım etmek için her zaman biraz yer ayırıyoruz. İnsanlara yardım etmeyi reddetmek insani değil. Anne babamdan öğrendiğim şey bu. Bana bunu öğrettiler.

Merve, kitapçı

*İnsanlarla sohbet etmek için sandalye çıkarmayız, yaşlılar hariç. Evde yalnız olduğu için gitmek istemediğini, sohbet etmek istediğini hissediyoruz. Ona kahve ikram ediyoruz. Bu yüzden kitapçıda kahve makinesi var.
Ayrıca tabi ki tramvayı bekleyen ve birkaç dakikalık vakti olanlar için de.*

Nirri, Merve'nin annesi

"Ne olduğunu bilmiyorum. Anlamıyorum. Bana yardım edebilir misiniz?" diyorlar.

Nirri

*Daha da ileri gidiyoruz. Doktorlarını arıyoruz. Mektupları dolduruyoruz. İnsanlar biliyor. Gelip soruyorlar.
Genellikle dil ile ilgili bir sorun oluyor. Bu, yardım amaçlı, sosyal bir eczane. Ben her zaman böyle gördüm. Belki en iyisi değil ama bu işi zengin olmak için yapmadım.*

Françoise, eczane

Her şeyi. Biz çok yönlüüz. Bombardımana tutulduğumuzda onlara "İki, üç dakika bekleyin" diyorum. Ve üç saniye zamanım olur olmaz, o işi yapıyorum. Neden sosyal hizmetlere gitmiyorlar? Çünkü burada kendilerini yakın hissediyorlar. Ayrıca, sosyal hizmetler bizim kadar erişilebilir değil. Bizim her zaman burada olduğumuzu biliyorlar. O yüzden geliyorlar. Bize güveniyorlar. Bazıları bana anahtarlarını bırakıyor.

Pınar

Les commerçants de la place POGGE

TR

Beyko

Courtrai köyünde yaşarken, herkes kendi başının çaresine bakıyordu ve kimse kimseyi umursamıyordu. Hayattan bile şüphe duyuyordum. "Burada ölürsem, kim yardım edebilir?" Etrafımda beni gören kimse yoktu. Burada o kadar çok topluluk var ki, tek bir topluluk diğerlerini domine edemiyor. Evimden çıkıp buraya geldiğimde, tüm bu toplulukları görüyorum. Kendimi güvende hissediyorum.

Evde kalırsan, çamaşır ve bulaşık yıkamakla meşgul olursun. İşin olmasa bile, kendine iş yaratırsın. Her zaman eşlenecek bir şey bulabilirsin. Düşünmeye, ödemen gereken faturaları düşünmeye vaktin olmaz. Herhangi bir eğitim almayı düşünmeye vaktin olmaz.

Ama Pogge meydanına çıktığımda, 1 avroluk bir çay alırım. Vatan, Petit Prince, Majestic veya Afrika kafesine giderim. 1 avroyla oturup dinlenebilir, olumlu düşünebilirim. Evden çıkmak o kadar da pahalı olmuyor.

Annick, mahalle sakini

Eczane

Garson Marian ile bir bağ kurdum. İkimizin de aynı yaşta bir çocuğu var. "İhtiyacın olursa söyle!" Annesi ile birlikte doğumhaneye geldi. Elinde bir çiçek vardı. İlk adımı o attı. O Polonyalı, ben Burundiliyim. Tıpkı ailemdenmiş gibi oraya kadar geleceğini düşünmemiştim.

Ülkeni terk ettiğinde, başka insanlar ararsın. Hayat böyledir.

Annick

Beyko

Ben Türküm ve burada büyüdüm. Mahalle sayesinde Arnavutça da öğrendim, bu da bir esnaf olarak işime yarıyor.

Bu adam, günde üç kez buraya gelip bir şeyler alıyor. Ama herkes böyle değil. Herkes selam vermiyor.

Beyko, gece dükkanı

Les commerçants de la place POGGE

TR

Eczane

Covid, nasıl desem, bizi evlerimize hapsetti. Ve biz de biraz kafamızın içinde hapsoldük. İnsanlar daha az konuşuyor. Seninle konuşanlar, çoğunlukla yaşlı insanlar. Gençler, gidiyorlar. Herkes çok aceleci. Konuşmak istemiyorlar. Merhaba bile demiyorlar.

Nirri

Bizi her ziyaret ettiklerinde, hayatlarının küçük bir parçasını bu tezgahın üzerinde bırakırlar. Gerekli olduğunda, kişinin kendini ifade edebilmesi için bu samimiyeti yaratırız. Bu, tezgahın arkasında, gözlerden uzak bir kahve olabilir. Belki haftada üç kez geri gelir, ya da artık buna ihtiyacı kalmaz. Sadece konuşmak için. Bu birkaç dakika ya da birkaç saat sürebilir. İşte bu yüzden: tezgah küçük ama ekip büyük.

- Ve bu davranışlar meydana başkalarında da var mı?
- Evet, bence var.

Souad

Meyve ve sebzeler

Belediye bize farklı bir gözle bakmalı.

Biz mahalle sakinlerini birbirine bağlayan bir köprüyüz. Biz bir dengeyiz.

Pınar